Nr. 29. Lwów dnia 21. Lipca 1900. Rok XXXIII. Tom LXIII.

ROLNIK

ORGAN C. K. GALICYJSKIEGO TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO

wychodzi w każdą sobotę

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką pocztową:
w Państwie Austryackiem.
rocznie . . . . 8 koron. | połrocznie . . . . . . 4 koron.
W Rosyi rocznie 5 rubli sr. — W W. Księstwie Poznańskiem 3 talary.

Członkowie galic. Tow. gospodarskiego płacący 10 K. wkładki rocznej, otrzymują „Rolnika" bezpłatnie.

Ogłoszenia zamieszcza się za opłatą 15 h. od wiersza trzy razy łamanego. drobnym drukiem. albo za jego miejsce.
Przy częstszem inserowaniu oraz przy ogłoszeniach większych, znaczny rabat.
Ogłoszenia przyjmuje: Ajencja Ogłoszeń, Lwów, pasaż Hausmanna 9.
Manuskryptów nieumieszczonych nie zwraca się.
Reklamacye uwzględnia się tylko do wyjścia numeru następnego.
Przedruk bez podania źródła niedozwolony.

Redakcya i Administracya „Rolnika" ul. Słowackiego l. 8. II. piętro.

TREŚĆ:

Wyjazd komisyi dla zakupna bydła rozpłodowego. — Z ankiety w sprawie ustawy o tłumieniu pomoru świń, podał Jan Breuer. — Parę słów o upadku rolnictwa u nas. (M. z. M.) — Korespondencye. (Dąbrowski.) — Brony talerzowe. — Kronika. — Pytania i odpowiedzi. — Ze stołu redakcyjnego. — Zarządzenia policyjno-weterynaryjne. — Wiadomości handlowe.

Wyjazd komisyi dla zakupna bydła rozpłodowego.

Komitet c. k. Towarzystwa gosp. galic. wysyła tak jak corocznie i w tym roku za granicę komisyę dla zakupienia bydła rozpłodowego, potrzebnego dla obór zarodowych, w połowie sierpnia b. r. do Szwajcaryi i W. ks. Badeńskiego.

Pragnąc przy tej sposobności ułatwić wszystkim hodowcom w kraju sprowadzenie potrzebnego bydła, podejmuje się Komitet zakupna tegoż i dla osób prywatnych i przyjmuje zamówienia na bydło górskie do 10. sierpnia b. r.

Chcący korzystać z tego ogłoszenia zechcą nadesłać pisemne zamówienie z wyszczególnieniem rasy, wieku, rodzaju i ilości sztuk, ze zadatkiem 60) koron na każdą zamówioną sztukę bydła, pod adresam Komitetu c. k. Towarzystwa gosp. gal. we Lwowie, ul. Słowackiego l 8

Lwów, dnia 8. lipca 1900.

Z Komitetu c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego,

S. Brykczyński wiceprezes. **F. Skrochowski** sekretarz.

Z Ankiety w sprawie ustawy o tłumieniu pomoru świń

podał *Jan Breuer.*

C. k. ministerstwo spraw wewnętrznych zwołało na dzień 2. lipca b. r. do Wiednia ankietę, w sprawie ewentualnej zmiany ustawy o tłumieniu pomoru zarazy świń, wydanej na mocy rozporządzenia Cesarskiego z dnia 2. maja 1899 r.

Ankiecie przewodniczył JE. minister Prezydent dr. Körber.

Referent radca dworu baron Schwarzenau podał do wiadomości, że powodem zwołania tej ankiety były uchwały niższo austryackiego sejmu, przedstawienia niektórych towarzystw gospodarskich i rad rolniczych, nareszcie żądania tak producentów jak i handlarzy, domagających się bądź to zupełnego zniesienia ustawy z roku 1899, bądź też wprowadzenia do niej znacznych daleko idących zmian.

Oprócz Styrji wszystkie kraje reprezentowane w Radzie państwa wysłały swych delegatów.

Ustawa z dnia 2. maja 1899 wydaną została, jak wiadomo, po wybuchu zarazy na Węgrzech, w Köbanyi (Steinbruch) gdzie w krótkim przeciągu czasu tysiące świń na pomór zginęło, tak że w całej tej miejscowości niebyło jednej zagrody wolnej od tej strasznej choroby, która przeniósłszy się szybko i do

„PERKUN" Fabryka maszyn i odlewarnia żelaza Rok założenia 1837.
Spółka komandytowa Ferd. Pietzscha
Gorzelnie, browary, młyny, tartaki, kotły, maszyny parowe, rezerwoary. — Maszyny rolnicze. Przybory do maszyn. — Wodociągi.
Adres: Perkun. Lwów, ul. św. Marcina 11. Telegramy: „Perkun — Lwów." Kosztorysy gratis.
Biuro techniczne, zastępstwo i skład artykułów technicznych: Lwów, ul. Hetmańska 12, I. piętro.

drugiej połowy Monarchii, najpierw do Niższej Austryi potem na inne ościenne kraje się rozszerzyła, wyrządzając ogromne szkody nietylko w materyale handlowym ale i w rozpłodowym, hodowlanym.

Że i w naszym kraju klęska ta spowodowana przez zawleczenie tej zarazy doszła do ogromnych rozmiarów, rzecz to ogólnie wiadoma, a strata materyalna jaką kraj przez to poniósł znajduje swój wyraz przedewszystkiem w bardzo znacznem zmniejszeniu się wywozu świń z Galicyi od czasu wybuchu zarazy. Gdy w r. 1894 wynosił wywóz świń z Galicyi (na podstawie zestawień c. k. krakowskiego Tow. rolniczego 780.000 w wartości 24 milionów złotych to w r. 1898, cały wywóz ograniczył się na 330.000 sztuk w wartości 10 milionów zł. W ciągu więc 3 lat straciła Galicya za 14 milionów wywozu tego jednego artykułu. A trzeba przytem dodać, że produkcyą świń zajmuje się u nas przeważnie najbiedniejsza klasa ludności i że tego rodzaju klęska odejmująca włościaninowi możność spieniężenia bodaj że najważniejszego artykułu jego produkcyi, podkopuje wprost podstawy bytu ludności rolniczej.

Ponieważ majowe rozporządzenie z roku ubiegłego o tłumieniu pomoru świń (wzorowane na dawniejszej ustawie wydanej przeciw zarazie płucnej u bydła), nie odpowiedziało celowi i okazuje poważne braki, przeto i Towarzystwo gospodarskie galicyjskie było także jedną z tych korporacyj rolniczych, które domagały się stosownej zmiany pomienionego rozporządzenia, i czyniło odpowiednie starania u rządu i Koła polskiego, przyczyniło się też bez wątpienia do zwołania przez rząd ankiety o której mowa.

Ankiecie przedłożono następujące pytania:

1) Jaki skutek odniosła ustawa o tłumieniu pomoru świń z dnia 2. maja 1899 od czasu wejścia w życie?

2) Czy spodziewać się można, że przy dalszym zastósowaniu tej ustawy zaraza zupełnie wygaśnie?

3) Jakie są powody, że cel ten nie został osiągnięty?

4) W jakim kierunku narażone być mogą interesa ludności rolniczej wskutek dalszego trwania i wykonania powyższej ustawy?

5) Jakiemi środkami możnaby przy zachowaniu ustawy interesa rolników skutecznie warować?

Przewodniczący JE. prezydent, min. oświadczył, że dotychczasowe doświadczenia, okazały rezultat korzystny, i na podstawie doświadczenia nabytego przy tłumieniu zarazy płucnej u bydła rogatego, spodziewać się należy, że i obecnie przez ścisłe zastósowanie ustawy o tłumieniu zarazy świń również korzystny rezultat da się osiągnąć.

Po rozpoczęciu obrad odnośnie do pytania pierwszego t. j. co do dotychczasowych skutków ustawy żądano przedewszystkiem urzędowych dat i wykazów, co do ilości wypadków choroby i terytoryalnego rozszerzenia się jej.

Radca dworu Störck podaje do wiadomości ankiety, że po pierwszych i tak gwałtowych wybuchach pomoru w Köbanyi, zaraza strasznie prędko i silnie się rozszerzała i tak skonstatowano, dnia 7. lipca 1895 w 172 powiatach, 1375 miejscowościach i 9.686 zagrodach na 30.067 sztuk świń w ogóle było zarażonych 18604 pomimo bardzo wielu zatajeń. Skonstatowano jednak że liczba wypadków choroby co roku znacznie się zmniejsza.

Do 15. maja b. r. zabito ogółem 12393 świń za które zapłacono odszkodowanie w wysokości 325.995 k. koszta zaś komisyjne wynosiły 57.476 K. a jeżeli się przytem zważy, że osiągnięto za mięso z sztuk zabitych i zdrowych 164.203 K. to koszta pokryte z funduszów

PARĘ SŁÓW
o upadku rolnictwa u nas.

W każdym prawie dzienniku i w każdem piśmie rolniczem, pojawia się od czasu do czasu, artykuł narzekający na obecny stan ekonomiczny rolników. Nie trzeba i czytać tych artykułów, ażeby w koło siebie ujrzeć najsmutniejsze przykłady i objawy upadku, które nie rzadko, przybierają formy iście tragiczne.

Wszyscy więc wiedzą, że jest źle, wszyscy czują, że „zasuwamy się w jakąś ciemnię“, że każda godzina przebyta, nie do lepszej, lecz gorszej doli posuwa, a jednak? A jednak, ograniczamy się na licznem notowaniu faktów, lub podawaniu środków, mniej lub więcej połowicznych, mających wartość czasem tylko miejscową.

Przedewszystkiem, należy postawić pytanie, dla czego tak upadamy? Odpowiedź prosta, bo płacą nam za produkt mniej, niż on wart. Bo nabywca opłaca tylko odsetki od renty gruntowej i pracy, nieuwzględniając, ani kapitału obrotowego, ani ryzyka, ani ubezpieczeń, ani ciężarów publicznych.

Historya cen zboża, z ubiegłego dziesięciolecia ilustruje fakt powyższy jak najdokładniej.*)

A teraz wróćmy do półśrodków. Najczęściej słyszeć i czytać się daje zdanie, że trzeba zmniejszyć koszta produkcyi a podnieść samą produkcyę, by tym sposobem powiększyć dochód czysty. Ależ to zmniejszenie jest niepodobieństwem, w obec naturalnych i społecznych przejawów, i tak:

a) Siła urodzajności ziemi zmniejsza się z każdorocznym zbiorem, role nasze więc potrzebują coraz to lepszej uprawy, nawozów pomocniczych, narzędzi doskonalszych, drenowania ażeby te same co dawniej otrzymać plony, nie tu chyba więc miejsce na oszczędności.

b) A klimat? czy widoczna jego zmiana od całego szeregu lat, dająca się spostrzegać, a która wywołuje posuchy, wylewy, grady, myszy, czy także dochód powiększa?

c) Wreszcie ruch społeczny, mówmy wyraźnie, brak środków wyżywienia u klas zarobniczych, czy pozwala na zmniejszenie kosztów robocizny i administracyi?

*) Wiadomą rzeczą jest, że gdy pośrednik zarabia, producent traci, a konsument zawsze bez względu na fluktuacyę cen zboża, jednakowo bułkę opłaca. (Przyp. Autora).

rządowych od 2. sierpnia 1899 do 15. maja b. r. wynosiły tylko 219.248 K.

Obecnie jak zwykle w lecie wskutek znaczniejszego zakupywnia świń węgierskich i serbskich przez handlarzy z Austryi zaraza znów się wzmaga, ogranicza się jednak wedle ostatniego wykazu na 22 powiaty polityczne, 53 miejscowości i 105 zagród, razem na 186 świń W ciągu wykonywania ustawy w r. zeszłym, dnia 17. września stan był tak korzystny, że zaraza ograniczała się tylko na 6 powiatów, widać zatem z tego, że wynik jest bardzo obiecujący

Na te wywody odezwały się głosy zwłaszcza od delegatów towarzystwa rolniczego wiedeńskiego, posłów sejmu niższej Austryi, że obecnie stosunki wskutek nie dostatecznego dozoru i braku organów weterynaryjnych znacznie się pogorszyły, że zatem przytoczone cyfry nie odpowiadają wcale rzeczywistości, że zaraza zamiast ubywać ciągle się powiększa, a w porach gdy przypęd świń węgierskich do Austryi jest znaczniejszy zaraza strasznie szybko się rozszerza „podobnie do lawiny“ spustoszenia wyrządza. Przytoczono przytem, że główną niesłusznością i wadą ustawy jest ustęp z §. 4. nieuwzlędniający odszkodowania za zabite świnie chore, dalej że norma wynagradzania dodatkiem tylko 25% za materyał hodowlany (oznaczona w §. 3 alinea b) jest stanowczo za niską, że należałoby dalej i za chlewy, które mają być wedle instrukcyi desinfekcyonowane (co w wielu wypadkach osobliwie przy chlewniach u włościan galicyjskich artywanych równa się spaleniu całego budynku) i takie wynagradzać. Nareszcie podnosiły się głosy że ustawa jest poprostu zgubną i tak długo do zamierzonego celu nie doprowadzi, jak długo nie będzie obowiązywać także i w tych krajach, z których wolny jest przystęp świń do Austryi (Węgry i Serbia w szczególności).

Zastępca Rady rolniczej krajowej w Dalmacyi twierdzi, że tam tę zarazę przywleczono z Bośni i Hercogowiny, i że po energicznym tępieniu, przez 3 lata doprowadzono do tego, że dziś zaraza kompletnie wytępioną została.

Wynik obszernej dyskusyi nad pytaniem 1) był ten iż prawie jednogłośnie oświadczono, że skutki ustawy pozostawiają wiele do życzenia.

Ad 2) Odnośnie do pytania, czy można się spodziewać słumienia zarazy przy pomocy obecnej ustawy, padło wiele zdań już przy dyskusyi nad pytaniem 1, które to odpowiedzi odnoszą się i do pytania 2 i 3; po wyczerpaniu zdań nad pytaniem 2-em skonstatować można było, że tylko wtedy należy się spodziewać zupełnego wytępienia zarazy, jeżeli:

a) Zupełne wynagrodzenie za zabite i chore sztuki, się osiągnie,

b) Jeżeli import świń z Węgier i Serbii a po części i Rumunii ustanie.

Twierdzono też stanowczo, że tak liczne wypadki zatajenia dopiero wówczas ustać mogą jeżeli nastąpi dobre wynagrodzenie za sztuki chore przynajmniej o wysokości 75% w porównaniu z wynagrodzeniem za zdrowe w wysokości 95%, rzeczywistej wartości nierogacizny Za sztuki zaś mające szczególną wartość hodowlaną rozpłodową powinno by się zdaniem wielu wynagradzać podług osobnego oszacowania przez komisyę rzeczoznawców.

Odpowiedź tej treści na pytanie 3-cie zawierała też odpowiedzi na pytanie 4 i 5.

W ciągu całej debaty, podnoszono również różne inne kwestye dotyczące zarazy zawierające się jednak w pytaniach i tak mianowicie wyrażono zapatrywanie, iż obecne zmniejszenie się ogólnej liczby wypadków pomoru należy przypisać nie tyle skutkom

---

d) Pozostają na koniec ciężary publiczne o których wiemy, że nie zmniejszać, ale niestosunkowo powiększać się zwykły.

A przecież trzeba żyć i szukać środków do życia.

Jednym ztych środków jest pomoc wzajemna, wszystkich rolników w kraju i monarchii, „solidarność“ w obec siebie samych, w obec postulatów stawianych rządowi, jako naczelnemu administratorowi dobra społecznego. Drugim jest działalność rządu.

Czego od rządu wymagać możemy?

1. Ustanowienia wysokich ceł ochronnych, celem protegowania krajowego zboża.

2. Zniżenia taryfy kolejowej, dla produktów rolniczych krajowych, bez względu czy to w miejscu skonsumowanych, czy na export przeznaczonych.

3. Otwarcie kredytu taniego, terminowego.

4. Nabywanie wprost od producentów rolniczych produktów przez rząd, dla armii, kolei etc.

5. Zniesienie w $^{2}/_{3}$ dni jarmarcznych.

6. Przeniesienie niektórych świąt obu obrządków na dni niedzielne.

7. Kommasacya i parcelacya przez Rząd przeprowadzona.

8. Rządowa asekuracya przymusowa od wypadków elementarnych w ogóle.

9. Zabezpieczenie prawa własności jasne, łatwe i sprawiedliwe

Tyle od rządu, a od nas samych?

Oszczędności już nauczyliśmy się z potrzeby, solidarność wyrobi bieda, a i przedsiębiorczość znajdzie się, gdy troszkę słonko zaświta. I będzie wszystko lepiej byle tylko nie używać półśrodków.

Opuszczając sprawę oszczędności i solidarności, pozwolę sobie jeszcze wspomnieć o przedsiębiorstwach większych z rolnictwem złączonych.

Jest ich dwa rodzaje Jeden ma na celu jedynie zysk pojedynczego przedsiębiorcy. Drugi zysk zbiorowy przedsiębiorcy i producenta. Otóż wolno każdemu robić, co mu się podoba; o ile nie wejdzie w sprzeczność z kodeksem, lub ze zdrowym rozsądkiem producenta. O tych podejrzanych dobroczyńcach pisać nie myślę. Pozostają przedsiębiorstwa, w których producent jest zarazem przedsiębiorcą.

Takie tylko zakłady, rozwijają wytwórczość, takie też tylko, stwarzać należy. Tu papier akcyjny, powinien być obliczony na najniższą możliwą kwotę, tu ofiarność, uczciwość handlowa i energia, mogą zapewnić lepszą przyszłość, jeżeli nie nam, to następcom naszym. *M. z. M.*

ustawy ile raczej osłabieniu siły samej choroby tj zarazków chorobotwórczych, tudzież zwiększeniu się odporności u nierogacizny. Objawy takie występują zazwyczaj przy chorobach zaraźliwych, które niejako z czasem swoją siłę tracą. Były jednak w tej kwestyi dwa zdania fachowców, (delegat i weterynarz z Dalmacyi i delegat ministerstwa rolnictwa prof. Prettner) ze sobą sprzeczne jak również nie wyjaśniono należycie, czy mięso świń zabitych w pierwszych stadyach chorory szkodliwe jest dla konsumcyi dla ludzi Wiadomo bowiem, że zużycie takiego mięsa dozwolone jest pod pewnemi zastrzeżeniami w Niemczech.

Radca dworu Störck nadmienił, że wedle istniejącego traktatu handlowego z Rumunią nie wolno wysyłać świń z Rumunii do Austryi, a tylko wyjątkowo zezwoliło tego roku Ministerstwo spraw wewn. na import 309 sztuk świń rumuńskich wprost do wiedeńskiej rzeźni z czego dotychczas w zupełności niekorzystano!

Delegat gal. Tow. gospodarskiego żądał, by wolno było preparaty obdukcyjne posyłać do badań także do c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie gdyż badania we Wiedniu czasami 3 do 4 tygodnie trwają. i powodują znaczną zwłokę, proponował również, ażeby zawarto podobnie jak przy zarazie płucnej u bydła rogatego, układy z pojedynczymi przedsiębiorcami. dla korzystniejszego spieniężenia mięsa na wypadek wybicia świń gdyż znane są wypadki gdzie dla braku zbytu osiągnięto za 1 kg. mięsa zaledwie cenę 2 ct (Chrzanów). Najważniejszą jednak dla nas kwestyę podniesiono przy końcu ankiety.

Ponieważ w dzisiejszym stanie rzeczy niebezpieczeństwo największe tamujące dążność do zupełnego stłumienia zarazy grozi ze strony Węgier postawił szef sekcyjny Beck pytanie, czy niemożliwem by było pokrycie zapotrzebowania świń dla Austryi zamiast jak dotychczas głównie z Węgier i krajów koronnych Cislitawii a mianowicie z Galicyi. Ku wiekiemu zadowoleniu delegatów obu galicyjskich towarzystw gospodarskich jednogłośnie twierdzono, że Galicya mogłaby łatwo sprostać temu zadaniu

Po kilku słowach podziękowania członkom za liczny udział i wyczerpującą dyskusyę przez przewodniczącego ankiety, wyraził delegat krak. tow. gospod br. Czecz w imieniu obecnych podziękowanie organom rządowym za gorliwe zajęcie się tą sprawą dla rolników tak wielkiej doniosłości

KORESPONDENCYE.

Otrzymaliśmy następujący list:

Nowosielce 12. lipca 1900.

Szanowny Panie Redaktorze!

Nie mogę się wstrzymać, ażeby nie skreślić kilka uwag w sprawie użycia siewnika rzędowo-grobelkowego systemu St. Greka. Wyczytałem w „Nowościach rolniczych z dnia 20. czerwca r. b. sprawozdanie z prób tymże siewnikiem przeprowadzonych w Mikulicach majątku p. Jerzego Turnaua i zupełnie mylnie przez pana Bromowicza przedstawionych.

„Ponieważ próba z zasiewem grobelkowym wypadła tam nie pomyśli p. B. więc stara się on to wytłumaczyć tendencyjnie na swoją korzyść, pisząc między innemi dosłownie: „Wiemy że pola mikulickie są z natury słabe!“

„Mikulice znam od dłuższego szeregu lat, lecz tego żeby tam był grunt słaby nie spostrzegłem nigdy! obecnie zwiedzając pola doświadczalne z próbami, które tam się bardzo skrupulatnie przeprowadza, skonstatowałem bardzo piękny stan pszenicy zasianej drylem siewnikiem rzędowym a obok na kilku poletkach zasiano sposobem grobelkowym z bardzo widoczną różnicą na niekorzyść obsypnika p Greka Przenica po obsypniku wygląda rzadko, kłos drobny i zachwaszczone gdy natomiast obok zasiana drylem jest gęsta czysta z kłosem dużym.

Gdyby w Mikulicach była gleba zimna i słaba jak twierdzi p. B. nie byłoby tam obecnie takiego urodzaju jaki widziałem; a takich cukrowych buraków, pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa możnaby szukać daleko. Poczuwam się przeto do obowiązku zwrócić uwagę pp rolników, żeby przy użyciu obsypnika, byli ostrożnymi i pierwiej przeprowadzili dokładne próby na małą skalę i chociaż przez 3 lata.

Sądzę że WP. redaktor uzna za stosowne tych kilka słów umieścić w „Rolniku“

i łączę wyrazy poważania

Dąbrowski.

Brony talerzowe.

Jednem z narzędzi do uprawy roli u nas mało znanych, a używanych z dobrym bardzo skutkiem gdzieindziej jest tak zwana brona talerzowa. Narzędzie to pochodzące pierwotnie z Ameryki a obecnie często używane w Królestwie składa się z dwóch osi ukośnie do siebie ustawionych, na których nasadzone są mocne stalowe tarcze. W szczególności nadają się one do uprawy ziem zwięzłych, ciężkich, zsychających się twardo lub zadarnionych. Oto co o użyciu takiej brony pisze p. W. Meylert w warszawskiej „Gazecie rolniczej“.

Mając do dyspozycji narzędzia ulepszone, możemy nietylko łatwiej lecz lepiej i prędzej doprawić dziś pola zadarnione, aniżeli to bywało dawniej przy użyciu jedynie pługa i brony.

Jednem z narzędzi dających w tym kierunku znakomite usługi, jest brona talerzowa (największa), którą według mnie powinno się zaczynać uprawę ugorów, pastwisk i paroletnich koniczysk Broną tą trzeba przejść dane pole w dwóch a przy silnem zadarnieniu i suszy w trzech kierunkach a rezultatem tej roboty będzie zdarcie darniny na głębokość około 2—3 cali i pokrajanie tejże darniny w łazanki. które zaorane później płytko, z nawozem lub bez, daleko prędzej rozkładają się i butwieją, aniżeli dawniej odrzynane pługiem całe skiby, które przywalone, nietylko że bardzo wolno same się rozkładały, lecz przez swą ścisłość tamowały przystęp powietrza, opóźniając i utrudniając ogólny przebieg procesów fermentacyjnych w ziemi. Pola zadarnione, uprawione pługiem, potrzebowały 4—6 tygodni do przebutwienia i skruszenia skiby. gdy w tych samych warunkach uprawione wpierw broną talerzową mogą być znacznie wcześniej przeorane. W każdym razie użycie po podorywce wału pierścieniowego jest też koniecznem po uprawie broną talerzową Jak energicznie brona talerzowa działa, miałem sposobność przekonać się w roku zeszłym, gdy bowiem w sierpniu musiałem zacząć uprawę trzyletniego pastewnika pod okopowe na ziemi gliniastej, rola była tak spieczona. że ani mowy być nie mogło o podorywce pługami, tymczasem dwukrotnem przejściem broną talerzową, darnina została poderzniętą i pociętą na łazanki, a po wywiezieniu nawozu w tydzień później ziemia już o tyle skruszała (bez deszczu), że orkę 3—4 calową dość łatwo wykonać mogłem.

Nadmieniam, że brona talerzowa, działając na twardej ziemi, ulega silnym wstrząśnieniom, dlatego też fornal siedzący na siodełku, w ciągu jednego dnia zniszczy dolne ubranie na siedzeniu, pomimo podkładki siana lub trawy.

Wobec panującej w r. b. suszy, radzę ziemianom działania tej brony wypróbować w tych warunkach gdzie pługiem ruszyć nie można Samo się przez się rozumie, że najpiękniej działa ta brona na polach płasko uprawionych, gorzej na uprawach zagonowych".

KRONIKA.

Ważne dla właścicieli gorzelń; nowe przepisy o ważeniu spirytusu. Według przepisu §. 24 III. l. 3 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o opodatkowaniu wódki (dz. u. p. Nr. 130 z r. 1899) ma się począwszy od 1. września b. r. oznaczać ilość alkoholu zawartego w posyłkach wódki, wywożonych z gorzelń bez opłaty podatku konsumcyjnego, zatem do **wolnych składów na wódkę, za granicę i do celów przemysłowych**, nie jak to się dotychczas z reguły dzieje według miary wódki oznaczonej na podstawie cechowniczego znaku naczynia i prawdziwej stopniowości, lecz na podstawie wagi wódki i prawdziwej stopniowości.

Przedsiębiorcy gorzelń, z których wywozi się wódkę bez opłaty podatku konsumcyjnego, obowiązani są zatem poczynić wczas te wszystkie urządzenia, jakie według §. 24 I. l. 5 powyższego rozporządzenia wykonawczego są przepisane dla odprawienia posyłek wódki na podstawie wagi, a przedewszystkiem postarać się o wagę, na której ważyć się będzie naczynia próżne i naczynia napełnione wódką.

Wielu przedsiębiorców gorzelń odnosiło się do Dyrekcyi skarbu z zapytaniem, czy wagi na których ważyć się będzie wódkę, mają być pewnego oznaczonego systemu i czy wag do wódki przeznaczonych będzie można, używać także do ważenia innych przedmiotów.

Przepisy rozporządzenia wykonawczego do ustawy o opodatkowaniu wódki nie nakładają pod tym względem żadnych ograniczeń, nie ma zatem ani przepisanego systemu wag ani nie istnieje zakaz używania wagi, na której ważyć się będzie wódkę do ważenia innych przedmiotów.

Rozporądzenia wymagają tylko, aby waga była przepisowo ocechowana i aby także ciężarki (z żelaza) były w sposób przepisowy ocechowane. Starać się należy o to, aby waga i ciężarki nie były wystawione na wpływy wilgoci i aby zawsze w czas były cechowane.

Dalej należy używając wag decymalnych lub centysymalnych

1) unikać obciążania wagi ponad maksymalną miarą obciążenia podaną w poświadczeniu cechowniczem,

2) wyzyskiwać o ile tylko można najwyższe dozwolone obciązenie wagi i

3) ważyć naczynia z wódką o ile możności na takiej wadze, której najwyższe dozwolone obciążenie nie jest większe od dziesięciokrotnego ciężaru ważonego przedmiotu.

Wystawa maszyn i narzędzi rolniczych połączona z konkursem na polu próbnem odbędzie się w Tarnopolu w dniach 26. i 27. lipca urządzona przez Tarnopolski oddział c. k. Towarzystwa gospodarskiego. Fabryki maszyn rolniczych przyrzekły liczny udział ze swemi fabrykatami. Stanąć mają do konkursu żniwiarki i żniwiarko-wiązałki fabryk Wood'a, Massey-Harris, Mc. Cormick, Umrath, siewniki najnowszych systemów fabryk Naumanna, Sacka, Kühnego, Umratha, kultywatory, młynki do czyszczenia zboża i wiele innych narzędzi szczególnie nowych konstrukcyi.

Dla rolników jest to sposobność poznania dokładnie nowszych narzędzi, które będą poddane ocenie osobnej komisyi sędziów.

Zapraszamy przeto niniejszem wszystkich PP. Rolników by zechcieli jaknaliczniej wystawę tę odwiedzić, a to tembardziej że wystawa i próba maszyn rolniczych odbędzie się podczas jarmarku w dzień Św. Anny.

Wystawa maszyn trwać będzie przez dzień 26. lipca w magazynach zbożowych banku hipotecznego w Tarnopolu (tuż obok dworca kolejowego) zaś konkurs próby na polu blisko miasta położonem rozpocznie się 27. lipca o godzinie 8 rano, o czem także i afisze bliższe szczegóły doniosą.

Z powodu opóźnionych żniw w tym roku, przedłużyła intendentura c. k. 10 korpusu w Przemyślu termin do wnoszenia ofert na dostawy żyta i owsa aż do 5. września b. r.

Wpisy do krajowej szkoły gorzelniczej w Dublanach pozostającej pod kierunkiem prof. Dr. Romana Wawnikiewicza rozpoczynają się z dniem 1 października b. r Kurs trwa 6 miesięcy t. j. od 1 października do 31 marca. Celem szkoły jest: teoretyczne i praktyczne przygotowanie tych, którzy gorzelnictwu poświęcić się zamierzają. Wykłady oprócz gorzelnictwa właściwego obejmują obecnie i fabrykacyę drożdży, a prócz teoretycznej nauki zastosowanej ściśle do potrzeb gorzelnika praktycznego odbywają się ćwiczenia i prace w gorzelni folwarku Dublańskiego. Wszelkich wyjaśnień bliższych co do warunków przyjęcia udziela dyrektor Dr. Wawnikiewicz w Dublanach.

Nowe stacye do ładowania i wyładowania zwierząt i mięsa. C. k. Namiestnictwo po porozumieniu się z Dyrekcyą kolei państwowych ustanowiło oprócz istniejących jeszcze następujące stacye kolejowe jako stałe stacye do ładowania żywych zwierząt i mięsa, a mianowicie: 1. na linii **Rozwadów-Przeworsk** stacyę **Grodzisko** 2. na linii **Delatyn-Kołomyja-Stefanówka** stacye **Horodenka dwór** i **Okno.**

Intendentura c. i k. 1-go i 10-go korpusu ogłosiła obwieszczenie o dzierżawie na dostawę siana i słomy dla wojska. Rozprawy nad dzierżawą odbędą się w Przemyślu (dnia 1 sierpnia), Gródku (dnia 9 sierpnia), Jarosławiu (1 sierpnia), Rzeszowie (3 sierpnia) Stryju (6 sierpnia). Tarnowie (1 sierpnia) Ołomuńcu (3 i 6 sierpnia) i Krakowie (14 sierpnia)

Zapotrzebowanie wynosi centn. metr.:

	siana	słomy na ściółkę	słomy do łóżek
w Tarnowie	7558	4670	867
„ Ołomuńcu	25761	16127	2520
„ Krakowie	11700	7400	688
„ Przemyślu	28314	15755	3870
„ Gródku	14840	9250	630
„ Jarosławiu	36635	21852	2480
„ Rzeszowie	22150	13760	1076
„ Stryju	2407	1688	621

O bliższych szczegółach co do warunków dzierżawy dowiedzieć się można w kancelaryi magazynu dla potrzeb wojskowych w Przemyślu, Jarosławiu, Gródku, Rzeszowie, Stryju, Krakowie, Tarnowie i Ołomuńcu, we wszystkich powiatowych władzach (starostwach) i krajowych towarzystwach gospodarczych.

Wyścigi konne w Rymanowie. Galicyjskie Towarzystwo zachęty i wzajemnej pomocy w chowie koni urządza w dniu 28 i 29. lipca wyścigi konne w Rymanowie. Wszelkie zapytania należy adresować do Sekretaryatu towarzystwa. Zamknięcie mianowań nastąpiło w dniu 13 lipca o godzinie 10 w nocy.

Referent spraw rybackich w Wydziale krajowym, inżynier p. Tadeusz Rozwadowski udzielać będzie za zezwoleniem Wydziału krajowego bezpłatnie rady i pomocy właścicielom gruntów i wód, przy zakładaniu stawów i gospodarstw rybackich. Chcący korzystać z tego winni wnieść prośbę do Wydziału krajowego we Lwowie.

Wystawa rybacka odbędzie się w Warszawie we wrześniu staraniem ces. Towarzystwa hodowli ryb i rybołowstwa. Wystawa będzie trwała przez 14 dni, a ma obejmować następujące: 1) Gospodarstwo stawowe, 2) gospodarstwo rybne w wodach dzikich, 3) szkodniki w hodowli ryb, 4) sport rybacki, 5) przetwory rybne, 6) hodowla raków, 7) dział naukowy. Zgłoszenia na tę wystawę należy nadsyłać najpóźniej do dnia 1. czerwca b. r. pod adresem: Komitet wystawy rybackiej w Warszawie, Nowogrodzka 36.

Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych we Lwowie (Kopernika 19) uprasza P. T. producentów odmian żyta ozimego: Tryumf, Pirnawskie, Finlandzkie (Waza), Klebrogen lub Schlanstädzkie, względnie innych nowych odmian. Pszenicy ozimej: Kostromka (Pustawka), Dąbrówka, Kolbiasta, Trump, Epp, Hors Concours, także z gatunków słabszych pszenicznych, o podanie łaskawe swego adresu zarazem cen żądanych przy

drobnej sprzedaży, względnie całego ładunku z odstawą do kolei. Jeżeli możliwe upraszamy o przysłanie próbek nasienia dobrze oczyszczonego.

Pytania i odpowiedzi.

Pytanie 39. Pędraki chrząszcza majowego poczyniły mi znaczne szkody na łąkach, miejscami trawa zupełnie wyschła, miejscami zaś darń daje się bez najmniejszego wysiłku podnieść podgryziona przez gąsienice, które się w wielkiej ilości znajdują. Jaki byłby sposób tępienia tych szkodników? *F. B.*

Odpowiedź. Jedyny sposób jaki mógłby tu radykalnie pomódz, ale nie wiemy, czy w danym wypadku możliwy, byłoby nawodnienie łąki właśnie obecnie w lecie, kiedy pędraki są blisko pod powierzchnią, giną one wówczas całemi masami. Nawodnienie w późnej jesieni i w końcu zimy nie skutkuje gdyż wówczas pędraki siedzą głęboko w ziemi i mogą bez powietrza dłużej wytrzymać.

Ponieważ darni na łąkach niszczyć nie można więc też o inną radę trudno, chyba postarać się o pomnożenie ilości kretów 1 kret zjada ogromne masy żywności — stwierdzono, że do 80 pędraków dziennie zjeść może. W miejscach tych gdzie darń i tak już zniszczona przez pędraki należałoby ziemię skopać motyką lub zorać i pędraki wyzbierać za pługiem lub też wpuścić kaczki i inny drób. *M.*

Pytanie 40 Jaki może być powód ginięcia indyków, ktore w wieku od 6 tygodni do miesiąca, dostawały nagle choroby objawiającej się silnem spuchnięciem głowy w rodzaju sinych wrzodów, od czego oczy na wierzch im wychodzą a niektóre z nich ślepną zupełnie. Na kilka dni przedtem indyki są smutne, skulone z obwisłymi skrzydłami i jeść nic nie chcą. Zaburzeń żołądkowych przy tem żadnych nie mają. Trzymane są w ciepłej izbie, zaraz obok kuchni, niema tam żadnej wilgoci, gdyż jest podłoga, wysypana piaskiem. Wypuszcza się ich tylko w dnie pogodne. Dostają pożywienie składające się z jaj gotowanych na twardo, kaszy jęczmiennej ze serem, albo hreczannej, do czego dodaje się siekana pokrzywa Do picia mają słodkie mleko, bo kwaśnego pić nie chcą. Zginęło już w ten sposób przeszło 40 sztuk. *A. R.*

Ze stołu redakcyjnego.

Hodowcy drobiu Nr. 7 za lipiec, zawiera:

Pierwsza wystawa drobiu. gołębi, innego ptactwa i królików urządzona przez krajowe Towarzystwo chowu drobiu, gołębi i królików we Lwowie w czasie od 2. do 4. czerwca 1900. — Władysław Karol Falkowski: Hodowla królików (c. d. — Kronika. — Wiadomości bieżące. — Pytania i odpowiedzi.

Encyklopedyi Rolniczej. wydawanej staraniem i nakładem Muzeum przemysłu i rolnictwa w Warszawie zeszyt 94 wyszedł z druku i zawiera następujące artykuły: Stacye doświadczalne. — Sal. — Statystyka rolnicza Król. Polskiego. — Stawiarka. — Stosunki gospodarcze. — Stowarzyszenia rolnicze. — Studnie. — Sublimat. — Sucha destylacya. — Suchodrzewka. — Sumak. — Superfosfat. — Suszarnie do cykoryi. — Suszenie nasion drzew iglastych. — Świerk.

Zarządzenia policyjno-weterynaryjne.

Z powodu ponownego zawleczenia pomoru świń do Cislitawii, c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych wzbroniło sprowadzania świń z powiatu sądowego Marczal na Węgrzech, tudzież powiatów Bjelovar i Garesnica w Kroacyi-Slawonii do królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa.

Węgierskie Ministerstwo rolnictwa zniosło zakaz przywozu świń z powiatu Nadwórna do Węgier.

Zmiana weterynarza kontrolnego w Szczakowie. C. k. Namiestnictwo ustanowiło weterynarzem kontrolnym na stacyi wchodowej w Szczakowie tamtejszego weterynarza Józefa Haydukiewicza. Weterynarzem kontrolnym na stacyi wchodowej w Oświęcimiu pozostaje c. k. wet. pow. Edmund Zbudowski; zaś zastępcą w Szczakowie Grzegorz Bogdan c. k. wet. pow. z Chrzanowa, a zastępcą w Oświęcimiu Teofil Dziurzyński z Białej.

Odpowiedzi od Redakcyi.

JW. hr. B. w D. Doskonałym podręcznikiem o użyciu nawozów sztucznych jest książka Prof. Dr. Stefana Jentysa **„Nawozy Sztuczne“** dostać można w księgarni Gubrynowicza i Schmidta we Lwowie (cena 1 zł. 80 ct.). Więcej popularnie i treściwie traktuje rzecz książeczka Bolesława Pobóg Gurskiego „O użyciu nawozów sztucznych“.

Wiadomości handlowe.

Ziemiopłody.

Lwów, 18. lipca. Pszenica gotowa 7·40—7·60, na termina —·——, żyto gotowe 5·60·—5·80, na termina ——·—— owies obroczny gotowy 6·25—6·50, na termina ——·—, jęczmień pastewny 5·75—6·— brow. 6·——6·50 rzepak 11·25—11·50, nowy —·— groch pastewny 6·50—7·50, do gotowania 8·25—12· wyka ——·— bobik 5·95—6·25, hreczka 8·——8·50, kukurudza nowa —·—, stara 6·50—6·75 chmiel za 56 kg. —·—, koniczyna czerwona ·——·—, biała ·——·—, szwedzka ·——·—, tymotka ·——·—, spirytus loco za 50 litr. gotowy paritas Tarnopol 18·75—19·50. na termina 16·75—17·50.

Usposobienie niezmienne Bank rolniczy we Lwowie.

Redaktor odpowiedzialny *Dr. Kazimierz Miczyński.*

Nakładem galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego.

Czytelników naszych prosimy, aby zamawiając cokolwiek podług inseratu w naszem piśmie powoływali się zawsze na „Rolnika“.

HOTEL VICTORIA

we Lwowie, ul. Hetmańska l. 8, tuż przy stacyi kolei elektrycznej

zupełnie odnowiony. 12—26

Pokoje wzorowo urządzone od 70 ct. począwszy.

Przy dłuższym pobycie znaczny opust.

Znakomitą książkę

Prof. Franka i Sorauera

Choroby roślin

w tłumaczeniu polskiem z licznemi rycinami w tekście i sześcioma tablicami kolorowanemi mogą nabywać **członkowie Towarzystwa Gospodarskiego** po zniżonej cenie

1 złr.

wraz z przesyłką, w biurze Komitetu

Lwów, Słowackiego 8.

Kosiarki
Mc. CORMICKA

(Mc. Cormick Harvesting Machine Co. Chicago)

są najlepsze.

29—?

Kosiarki, żniwiarki i żniwiarko-wiązałki oraz części składowe zawsze na składzie

w DOMU dla ZIEMIAN we Lwowie.

Nowo otworzony 21—?

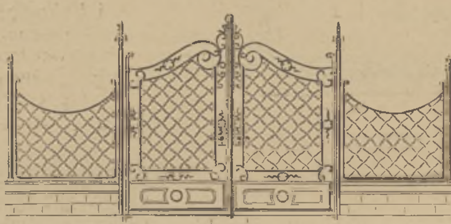
Oddział melioracyjny
Lwowskiej Filii Banku gal. dla handlu i przemysłu

Jagiellońska 3.

wykonuje wszelkie prace melioracyjne jako to: zdjęcia planów, wygotowywanie kosztorysów do drenowania pól, nawodniania i odwodniania łąk, budowy rowów, kanałów, dróg, szos, kolejek etc. etc. i poleca się do praktycznego przeprowadzenia powyższych prac. Finansowanie uskutecznia się podług każdoczesnej szczególnej umowy. W razie już gotowych planów, nastąpić może na podstawie tychże wykonanie pracy.

Dyrekcya.

Praktyczne, eleganckie i tanie!

2—26

Ogrodzenia siatkowe, dla domów, willi ogrodów i t. p., **ogrodzenia** kościołów, cmentarzy, grobów, **ogrodzenia** kląbów, w bardzo pięknych fasonach, — bardzo tanie ogrodzenia wielkich przestrzeni jak n. p. folwarków, lasów, łąk, pastwisk, sposobem drutowym lub siatkowym. — **Kompletne podwórka dla hodowli drobiu.** stałe lub przenośne, gniazda dla kur, łapki na jastrzębie, **kosze ochronne dla kurcząt,** kojce transportowe dla ptactwa i zwierząt, **oraz wszelkiego rodzaju siatki** z drutu żelaznego, mosiężnego lub miedzianego.

Blachy prasowane lub dziurowane dla wszelkich celów gospodarskich, technicznych lub budowlanych, poleca firma **Hutter i Schrantz w Wiedniu.**

Szczegółowych wyjaśnień, kosztorysów oraz cenników illustrowanych dostarcza na żądanie zastępca firmy

Henryk Wonsch, Lwów,

ul. Szymonowiczów l. 6. (Sadownicka boczna).

Wszelkie kupony 31—52

i wylosowane papiery wartościowe

wypłaca bez potrącenia prowizyi lub kosztów

Kantor wymiany

c. k. uprzyw. galicyjskiego akcyjnego

Banku hipotecznego.

KANTOR WYMIANY

c. k. uprzyw. galicyjskiego akcyjnego

Banku hipotecznego

kupuje i sprzedaje

wszelkie papiery wartościowe i monety

po najdokładniejszym kursie dziennym, nie licząc żadnej prowizyi. 31—52

Fabryka

J. Kolbuszewskiego w Bełzie

wyrabia dynamomaszyny i motory tychże do oświetleń elektrycznych i siły przenośnej, do celów rolniczych i wszelkich zakładów przemysłowych, jak i pomieszkań po najniższych cenach. Na zapytania odwrotna odpowiedź. Stacya kol., tel. i poczt. w miejscu. 2—6

Rzepę pastewną

ścierniankę (Stoppelrübensamen)

nasienie świeże i pewne litr 1 zł.

poleca 2—4

J. BULSIEWICZ

skład nasion w Bochni.

Krajowa

szkoła gorzelnicza

w Dublanach.

Zapisy i wykłady, rozszerzone nauką o fabrykacyi drożdży prasowanych, rozpoczynają się **1. października.** Bliższych wyjaśnień udziela podpisany dyrektor 1—3

Dr. R. Wawnikiewicz.

W HULCZU

stacya kolei Bełz, poczta loco

są na zbyciu buhajki pełnej i pół krwi rasy Simmenthalskiej po cenie 40 ct. i 50 ct. za kilo żywej wagi, z obory zarodowej i prosięta 3, 5, 10, miesięczne pełnej krwi rasy Yorkschir knurki i loszki z chlewni zarodowej. Jest toż na zbyciu mało używany Cab angielski t. j. sanie kryte za cenę przystępną. bliższa wiadomość u Zarządu dóbr. 1—8.

Kwizdy płyn restytucyjny dla koni.

5—13

Cena 1 flaszki K. 2·80.

C. i k. uprzyw. Woda do mycia koni.

Od 40 lat używany w stajniach dworskich i większych stajniach wojskowych i cywilnych, do **wzmocnienia przed i przywrócenia sił po wielkich trudach, przy zwichnięciach,** przeciw **sztywności ścięgien** etc.; czyni konia zdolnym do **natężeń w trainingu.**

Prawdziwy tylko z powyższą marką ochronną dostać można we wszystkich aptekach i drogueryach.

Skład główny:

9 13

Franciszek Jan Kwizda

c. i k. austr.-węg., król. rum. i ks. bułg. dostawca Dworu,

aptekarz okręgowy w Korneuburgu pod Wiedniem

!!! Ważne dla P. T. Obszarów Dworskich !!!

PIOTR MIKOLASCH i SPÓŁKA

polecają po cenach najniższych towar **pierwszorzędnej jakości,** jakoto:

WERNIKSY i OLEJE, lakiery i pokosty do wszelakiego użytku,

Masy i farby do podłóg, woski

Pędzle wszelkiego rodzaju, gąbki, lak, atrament

PIPY do beczek, GAZY na pytle

Środki desynfekcyjne jak kreselina, lyzol i t. p.

Przyrządy i przybory do czyszczenia i leczenia koni i bydła,

ŚRODKI OWADOGUBNE,

Wiaderka, hydronety, latarnie gospodarskie

Pasy do maszyn, gurty, rzemyki, śruby, węże gumowe i konopne

Płyty i sznury do kotłów, holendry

Ceraty, chodniki, rogóżki i podściółki, oliwy, zapałki

SZPAGATY, SZNURY

Środki do czyszczenia metali, jak proszek, mydło, pasta i t. p.

Farbka, krochmal, mydło do prania, świece

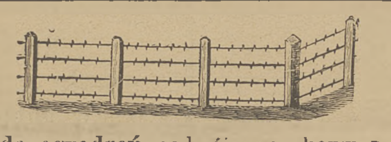
Smarowidła, czernidła i lakiery do skór i uprzęży

SZCZOTKI, GRZEBIENIE — ARTYKUŁY GUMOWE

etc., etc.

Sklep i magazyny w domu własnym, **ul. Kopernika l. 1.**

Cenniki na żądanie gratis. 29—52

Drut kolczasty do ogrodzeń podwójny cynkowy z kolcami co 12 %m 100 metrów złr. 3·50 z kolcami co 6 %m złr. 4.

Drut podwójny cynkowany bez kolców 100 metrów złr. 3.

Siatka kolorowa druciana od owadów do okien metr □ złr. 1.

Łopaty do drenowania sztychówki i fugi po złr 1. angielskie oprawne od złr 3, do złr. 4.

Ławki ogrodowe żelazne składane po złr. 6

Krzesła żelazne składane po złr. 2·20.

Stoły żelazne składane z płytą drewnianą po zł. 6.

Kasy ogniotrwałe z fabryki Wertheimera Nr. 0 złr. 70. $0^1/_2$ zł. 85. Nr. 1 złr. 105 Nr. 2 złr. 125.

poleca

ANTONI HALSKI

handel żelazny — Lwów, plac Maryacki l. 9.

Osobny magazyn mebli żelaznych na 1em. piątrze.

VITULOSAL

(prawnie ochroniony)

Dr. Weisenberga jedyny środek ochronny przeciwko zakaźnej biegunce. Sposób prosty, działający przeciw

ginieniu cieląt.

Odosobnienie, desinfekcye i t. d. niepotrzebne Znakomite liczne odznaczenia.

Obstalunki jedynie u chemika

B. MENGE, TICHAU O. S.

Broszury gratis i franco.

Główny skład

u. C. Haubnera, Engelsapotheke

Wiedeń, I. Bognergasse 13. 25—?

Julian br. Brunicki

w Podhorcach p. Stryj

ma do zbycia.

z Chlewni centralnej Towarzystwa, po rodzicach importowanych i własnego chowu lochach wyborowe **prosięta**, zahartowane, szybko rosnące, dorastające znacznych rozmiarów i łatwo opasające się przy stosownej karmie, a to 3—4 mies. knurki około 30 kg. wagi. kg. po 1 K. 50 h., loszki 3—4 mies. po 1 K. 40 h. za kg Prosięta młodsze odessane po 20 K. sztuka. Ceny loco stacya Stryj.

Z powodu zmiany systemu fabrykacyi ma do zbycia oryginalne przyrządy z fabryki **Pauksch'a** w Landsbergu:

Płóczkę do kartofel całą żelazną, z elewatorem i transmissyą do tegoż:

Parnik Henze'go na 2150 kg. kartofel, lub 700 kg. zboża, z armuturą kompletną.

Przyrządy te w doskonałym stanie, płóczka przez 3 lata, parnik przez 7 lat używany, do oglądnięcia i odbioru za porozumieniem każdej chwili.

2—3

AD. HOCHEGGER

Główne zastępstwo

Marienfeldskiej fabryki Motorów i Lokomobil

Wiedeń VIII/2 Josefstädterstrasse 64,

naprzeciw dworca kolei p. „Josefstädterstrasse".

Motory i Lokomobile

naftowe, benzynowe, spirytusowe, gazowe.

Zupełne bezpieczeństwo przed ogniem i eksplozyą! Natychmiastowa gotowość ruchu!

Najlepsze i najtańsze silnie, odpowiednie dla celów rolniczych, przemysłowych i t. d.

Całe garnitury młocarniane. 4—13

Młocarnie Hofherr'a i Schranza, Wiedeń X.

Daleko idąca gwarancya! Najdogodniejsze warunki zapłaty.

Cenniki darmo i opłatnie.

Biuro wywiadowcze

21—?

J. POLIŃSKI

Lwów, Pasaż Hausmana 5.

Poleca oficyalistów oraz wszelką służbę dworską z najlepszemi rekomendacyami.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie ul. Łyczakowska l. 3